

gmatične ali nazorske ideje o visokem šolstvu kot javnem dobrem in državi kot neposredno odgovorni za visokošolski sistem. Ta stoji nasproti težnji po novem javnem upravljanju in ideji o državi, ki namesto neposrednega upravljanja s podsistemi opravlja le funkcijo evalvacije rezultatov. V tej smeri naj bi financiranje javnih sistemov (kot npr. visokega šolstva) postalo čedalje bolj zasebno in bi v nekaterih primerih vključevalo tudi zasebne ponudnike, kar naj bi vodilo v preobrat pomena visokega šolstva na tržno (plačljivo) storitev. Finančna kriza in krčenje proračuna sta na neki način dvignila dimno zaveso in ponudila izgovor za nadaljnje spreminjanje institucionalnega okvirja in s tem poglobljenje visokega šolstva. Ta idejni trend je doživel normativni odpor predvsem s strani predstavnikov iz vrst učiteljskih in študentskih organizacij.⁹

V osmem odstavku komunikeja se nahaja zanimivo nadaljevanje opredeljevanja pojma in primerjalnega analiziranja (*benchmarking*) družbene enakosti v primerjavi s prejšnjimi komunikeji. Uporabljen je koncept »enakih priložnosti za kakovostno izobraževanje« in podana definicija enakosti, ki narekuje sledeče:

»Študentska populacija mora znotraj visokega šolstva odražati raznolikost evropskega prebivalstva« (ibid.).

Na prvi pogled se morda zdi kot krepitev ideje o egalitarnosti v duhu uravnoteževanja ideje o umiku države iz upravljanja z visokim šolstvom. Dejansko pa se obe ideji dopolnjujeta. Zgornja definicija namreč ne vsebuje idejne konstrukcije, ki bi zavračala projekt umikanja države na račun zasebnega financiranja (šolnin) in zasebnih ponudnikov. Ideja, da je »dostop do visokega šolstva /.../ treba razširiti z razvijanjem potenciala študentov iz manj zastopanih skupin ter z zagotavljanjem ustreznih pogojev za dokončanje njihovega študija« (ibid.), je tesno povezana s projektom preoblikovanja visokega šolstva v plačljivo storitev, kjer država poskrbi le za ranljive in obrobne družbene skupine.

Ta napetost med dvema idejnima tokovima se nadaljuje v triindvajsetem odstavku, kjer ministri najprej poudarijo pomen javnega financiranja in javne odgovornosti za visoko šolstvo, potem pa ta naklon nevtralizirajo s sklicevanjem na potrebo po širjenju zasebnega financiranja, kar jasno nakazuje na konfliktno situacijo in soočanje nasprotujočih si idej:

»V okviru javne odgovornosti potrjujemo, da javno financiranje ostaja glavna prednostna naloga za zagotavljanje pravičnega dostopa ter nadaljnje-

9 Prizadevanja študentskih organizacij v Evropi (združenih v ESU) proti zasebnemu financiranju (predvsem proti šolninam) so bila izrazito močna vseskozi bolonjski proces, kar se jasno odlikava v njihovih izraženih stališčih. Dostopno na: <http://www.esu-online.org/documents/policy/> (12. 8. 2012).